

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIII Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 18, 1992

Nr. 183

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Parengta Baltijos šalių teisinė sutartis

Ketvirtadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugsėjo 17 d. (Elta) - Rugsėjo 16 d. Lietuvos teisingumo ministerijoje suderinta ir parengta pasirašyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos trišalė tarpvalstybinė sutartis dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose. Numatoma, kad sutarties pasirašymo procedūra įvyks Taline.

Sutartyje užfiksuota, kad žmonės, nuvykę į bet kurią Baltijos šalį, įgyja tokių pat teisinių garantijų, kokių turi tos valstybės piliečiai - bus apsaugoti jų interesai, gautos.

Lietuva yra turinti teisinių sutarčių projektus iš Lenkijos ir Bulgarijos. Norą sudaryti tokią pat sutartį pareiškė ir Ukraina.

Baltijos valstybių tarybos posėdyje

Rugsėjo 16 d. Estijos sostinėje įvyko Baltijos valstybių tarybos posėdis. Jame dalyvavo trijų Baltijos šalių Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai, buvo aptarta Baltijos valstybių tarybos pozicija derybose su Rusija, svarstyta valstybinės sienos demarkacijos ir demilitacijos problemos.

A. Riutelis, A. Gorbunovas ir V. Landsbergis pasirašė kreipimąsi į Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimą. Dokumente sakoma, kad Baltijos valstybių taryba teigiamai vertina Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos pasirašytus dokumentus dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos. Kartu atkreipiamas Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo dėmesys, jog tai tik ESBP šių metų liepos 10 dienos deklaracijos nuostatų įgyvendinimo pradžia. Dar nepasiekta analogišku susitarimu su Estijos ir Latvijos Respublika, todėl Baltijos valstybių taryba, sakoma dokumente, ragina visas šalis - ESBP dalyves - nesulaukiant dėmesio šiam svarbiam Europos saugumo ir stabilumo veiksmui.

Proklamacijų autoriams iškelta baudžiamoji byla

Prieš keletą dienų Klaipėdoje pasirodė rusų kalba mašinėle išspausdintų lapelių - tariamas Klaipėdos miesto rusiškai kalbančių gyventojų gelbėjimo komiteto štabo kreipimasis į Rusijos kareivius ir karininkus. Vakar vėl rasta panašaus turinio atsišaukimas. Juose skelbiamas nesantio Sovietų Sąjungos Klaipėdos rajono karinio komisaro įsakas dėl SSSR karinių pajėgų mobilizacijos. Dokumentą pasirašė pulkininkas Igor Boliandovskij.

Klaipėdos miesto tarybos pirmininko Vytauto Čepo nuomone, abiejų proklamacijų autorius tas pats. Lietuvos vadovai kaltinami fašistine diktatūra, agituoja kurti „Nepriklausomos tarybinės Klaipėdos respubliką“. Pasak jo, lapelių autorius aistros yra susijusios su pasirašyta Lietuvos ir Rusijos sutartimi dėl kariuomenės išvedimo 1993 m. Turi įtakos ir artėjantys rinkimai, kuriuose vėl agituoja nedalyvauti.

Klaipėdos prokuratūroje iškelta baudžiamoji byla, vyksta tardymas, atliekamos ekspertizės. Pulkininkas Igor Boliandovskij neigia pasirašęs koki nors panašaus turinio dokumentą ir dalyvavęs tokiose akcijose.

Pokalbis apie Lietuvos ūkį

Rugsėjo 15 d. ministras pirmininkas Aleksandras Abišala, vicepremjeras Bronislovas Lubys, kiti vyriausybės kabineto nariai susitiko su pramonininkų ir verslininkų asociacijų, biržų atstovais, bankininkais. Pasitarime įvertinta Lietuvos ūkio padėtis, tartasi, ką ir kaip daryti, siekiant pažaboti infliaciją, stabilizuoti ekonomiką.

Dėl infliacijos trūksta investicijų gamybai pagyvinti, todėl reikės riboti subsidijas, išsaldyti atlyginimus, imtis kitų griežto ekonominio režimo priemonių. Dėl tokios ūkio stabilizavimo politikos susitarta ir su Tarpvalstybių valiutos fondu. Jeigu ekonominės tarnybos, pramonininkai ir verslininkai, visomenė pritarę tokiai Vyriausybės veiksmų programai, kita pavasarį infliacija per mėnesį būtų apie 3 procentus, turėtų didėti gamyba.

Sudaryta sutartis su Kinija

Šiandien Tarptautinių Ekonominio santykių ministerijoje sudaryta Kinijos Liaudies respublikos ir Lietuvos respublikos sutartis dėl investicijų skatinimo ir apsaugos.

Kinija - vienintelė Azijos valstybė, su kuria mūsų kraštas yra sudaręs ekonominio bendradarbiavimo sutartį. Ji pirmoji iš šio regiono šalių atidarė savo ambasadą Vilniuje.

Kauno seminarijoje mokysis 40 jaunuolių

Studijas Kauno tarpdisciplininėje kunigų seminarijoje pradėjo 40 jaunuolių, panorusių eiti kunigo keliu. 10 iš jų papildomai priimti rugpjūčio mėnesį. Seminarijos dvasios tėvu paskirtas Leonas Zaremba iš JAV, kuris taip pat dėstys asketiką.

Pagalba Lietuvos medicinai

Labdaros siunta, kurios vertė siekia vieną milijoną dolerių, iš Amerikos į Vilnių atlydėjo gydytojas chirurgas Michael Rakiewicz, Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje jis perdavė modernios chirurginės aparatūros kaulų lūžiams bei įvairiems susirgimams gydyti, brangių dirbtinių kelio ir klubo sąnarių - protezų, taip pat artroskopą - 70 tūkstančių dolerių kainuojantį prietaisą ortopedinėms bei traumatologinėms operacijoms. Tai trečias toks prietaisas Lietuvoje.

Labdara yra ir paties gydytojo M. Rakiewicz vizitas į Lietuvą: Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje jis pradėjo seriją sudėtingų operacijų - chirurginio meistrisko pamokų, kurias stebi iš įvairių Lietuvos miestų sukiesti ortopedai - traumatologai.

Uragano Andrew palikimas Homestead, Fla.: 200 pėdų pločio ir 400 pėdų ilgio laužas, kuriame sudegintas visas audros suverstas „šiukšlynas“.

Kiek rusų karių Baltijos valstybėse?

Rugsėjo 8-9 d. Maskvoje įvykusiame Lietuvos ir Rusijos vyriausybės atstovų pasitarime Rusija pasirašė pareiškimą, kuriame pasižadama kariuomenę iš Lietuvos išvesti iki 1993 m. rugpjūčio 31 d., o ši procesą pradėti vykdyti artimiausiu metu. Tačiau iki šiol nėra tikrų duomenų, kiek tos rusų kariuomenės iš tikrųjų yra ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Baltijos valstybėse.

Po susitarimo pasirašymo Lietuvos Apsaugos ministras Audrius Butkevičius žurnalistams pareiškė, kad Lietuvoje esą 20,500 Rusijos karių, bet nepaaiškino, ar tas skaičius naujausias, kiek ir kokių karinių dalinių iš viso yra. Skaičius maždaug sutinka su Rusijos vyriausybės paskelbtais duomenimis, kad š.m. rugpjūčio 1 d. Lietuvoje buvo 21,000 karių. Estijoje - 12,000, o Latvijoje - 28,000.

Siunčiamuose į Vakarų iš Maskvos pranešimuose apie rugsėjo 8-9 d. vykusį Lietuvos-Rusijos susitarimą dėl kariuomenės išvedimo datos karių skaičius kur kas labiau įvairuoja: Lietuvoje yra 20,500 arba 35,000, o gal net 38,000 karių, o visose Baltijos valstybėse - 130,000 arba net 200,000 kariuomenės. Tai nereikia, kad Maskvos pranešimų redaktoriai būtų nepareigingi, bet tik parodo Rusijos nenorą pasisakyti apie tikrą kariuomenės, esančios Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, stiprumą.

Superkama ir parduodama valiuta

Lietuvos bankas nuo rugsėjo 16 dienos nustatė tokias valiutos pirkimo ir pardavimo kainas:

JAV doleriai perkami po 218,5 rb., parduodami po 226,6, Kanados doleriai atitinkamai 180,4 - 187, Australijos doleriai 160,2 - 166,1, Anglijos svarai sterlingų 413,7 - 429, Vokietijos markės 147,1 - 152,6, Suomijos markės 41,6 - 43,2, Prancūzijos frankai 43,3 - 44,9, Šveicarijos frankai 166,5 - 172,6, Danijos kronos 37,7 - 39,1, Norvegijos kronos 38,1 - 39,5, Švedijos kronos 41,2 - 42,7, Olandijos guldenai 130,6 - 135,4, Austrijos šilingai 21,7 - 22,5. (V.GU.)

Jungiasi kurdų sukilėliai

Shaikawa. Kurdų sukilėlių kontroliuojamame šiauriniame Irake dvi pagrindinės politinės partijos - Kurdistan Demokratų partija ir Patriotų sąjunga - rugsėjo 15 d. susitarė sujungti savo partizanų ir vienos stiprų junginių, paklusnų kurdų vyriausybės įsakymams.

Susitarimas pasiektas po kelias savaites trukusių derybų tarp šių partijų, kurios ilgą laiką tarp savęs varžėsi dėl pirmenybės. Sudarytoji koalicija turi sustabdyti tarpusavio ginčus ir skaldymąsi, koncentruojant visas jėgas kovai su Irako puolimais.

Pagal susitarimą pradžioje abi partijos sutinka įsteigti parti-

Etninių grupių pagalba

Ne tik lietuviai, gyvenantys svetimose kraštuose, rūpinasi savosios tautos likimu ir stengiasi įvairiais būdais prisidėti prie jos buitinių gerovės atkūrimo. Vis daugiau žinių atnešančių apie ligas, skurdą, nepreteklius ir kitokius rūpesčius iš komunistų valdžios išsilaisvinusiose Rytų ir Vidurio Europos kraštuose, tu etninių grupių emigrantai Amerikoje stengiasi padėti savo tėvų žemėje pagerinti.

Verslininkai, ūkininkai, gydytojai, mokslininkai pradėjo gausiai vykti į Lenkiją, Bulgariją, Vengriją ir kitus, mėginančius tvirtiau demokratijos keliu žengti, Europos kraštus. Jie savo kilmės tautose pasilieka tik ribotą laiką, stengdamiesi pasidalinti profesinę patirtį, įgytą Vakarų pasaulyje. Manoma, kad tokie kontaktai su užsienyje gyvenančiais tautiečiais šių kraštų gyventojams yra vertingesni negu finansinė parama, nes pirmiausia reikia išmokyti tą paramą tinkamai panaudoti. Čia kaip tik ir pasistatoma užsienio tautiečių patirtis, jų turimi kontaktai su Vakarų valstybių technika, verslo ir pramonės šakomis.

Deportavo lietuvį

Washington. - Šios savaitės antradienį į Lietuvą iš Floridos deportuotas Antanas Mineikis, anksčiau nuteistas už bendradarbiavimą su naciais, persekiojant žydus.

Mineikis, dabar jau 74 m. amžiaus, yra pirmasis lietuvių kilmės asmuo, kuriam atimta Amerikos pilietybė ir deportuotas dėl ryšių su naciais II pasaulinio karo metu. Į Vilnių Mineikis atvyko šios savaitės trečiadienį.

zany dalinius, susidedančius iš maždaug 30,000 karių, tačiau po mėnesio jų skaičius padvigubėjo, nes kiekvienos partijos žinioje iki šiol buvo po maždaug 100,000 sukilėlių.

Netolimoje ateityje susijungusių partijų vadai numato kreiptis į mažesniųjų partijų vadovybes ir pasiūlyti joms jungtis į vieną, tvirtą junginį, remiantį naująją Kurdistan vyriausybę. Mažesniųjų partijų valdžioje yra dar apie 30,000 partizanų. Manoma, kad bent trečdalis jų įsijungs į naujos sąjungos dalinius.

VALIUTOS KRIZĖ EUROPOJE

Trečiadienio įvykiai Europos pinigų rinkoje turės lemiamą reikšmę ne tik Europos kraštų, bet ir JAV ekonominei atečiai. Didžioji Britanija praleido dieną, mėginama apsaugoti savo valiutą ir keldama procentus, kad tuo būdu sv. sterlingai būtų patrauklesni investuotojams. Britų ministras pirmininkas John Major, galima sakyti, pasitęs savo vyriausybės patikimumą kaip užstatą, stengiantis išlaikyti valiutos vertę, susilaukė vidaus politikos nemalonių ir aštrios kritikos. Tačiau visos vyriausybės pastangos buvo bergždžios, ir pagaliau britai atskyrė savo valiutą nuo kitų Europos kraštų, palikdami sv. sterlingus „plūduriuoti“ rinkoje, kas šiuo atveju reiškia jų vertės kritimą.

Ketvirtadienį Europos Bendrijos valiutos komisija po šešias valandas trukusių pasitarimų nuvertino ispanų pesetą 5% ir laikinai išėmė italų lirą iš Bendrijos valiutos stabilizacijos sistemos.

Visas šis finansinis Europos chaosas, atrodo, kilo iš Prancūzijos balsavimų dėl Maastricht sutarties neaiškumų. Jeigu sutartis sekmadienio referendumu bus atmetama, numatoma nauji valiutos nuvertinimai ir krizės, daug didesnės už praėjusio trečiadienio įvykius. Maastricht sutartis turėtų ne tik sutvirtinti Europos Bendriją, bet atverti kelius į numatytą bendros valiutos steigimą visai Europai. Investuotojai baiminasi, kad be tokios pinigų sąjungos kai kurie kraštai, kaip trečiadienį Anglija, imsis infliacinės politikos, kad sustiprintų savo brąskančią ekonomiką, nepaisant, kiek tokie žygiai pakenktų kitiems kraštams.

Iki šiol geriausiai laikėsi vokiečių markė, nes aukšti Bundesbanko procentai sulaukė infliaciją. Rugsėjo 14 d. pagaliau ir Vokietijos centrinis bankas

pasidavė spaudimui, pirmą kartą po 5 metų šiek tiek numazindamas procentus. Buvo tikėta, kad tai teigiamai atsilieps į visos Europos Bendrijos ir net JAV ekonomiką. Dabar vėl kalbama, kad Bundesbankas procentus dar kartą mažins.

JAV Federalinio rezervų atstovai kol kas tvirtina, kad Europoje pasireiškusios valiutos krizės turi būti pačių europiečių reikalas, nieko bendra neturintis su Amerikos doleriu. Tačiau jie taip pat pastebėjo galima naudą krašto ekonomijai.

Trečiadienio pinigų rinkoje dolerio vertė, kurį laiką nuolat kritusi, staigia pašoko aukštyn, nes investuotojai, bijodami dar didesnių valiutos nuvertinimų Europos kraštuose, vėl dėmesį nukreipė į „saugų ir pastovų“ Amerikos dolerį. Juo labiau, kad visur kursavo gandai apie galimą vokiečių centrinio banko procentų sumažinimą.

Pinigu rinkos sekejai ir verslininkai išreiškė susirūpinimą ne tik sekmadienio balsavimų rezultatais Prancūzijoje, bet ir šeštadienį įvyksiančių 7 didžiųjų industrinių valstybių susitikimu Washingtono. Susitikimas buvo jau anksčiau sušauktas daugiausia dėl dolerio vertės kritimo, bet dabar visas dėmesys kryps į Europos valiutos krizę. Europos kraštų valiutos vertė turi daug daugiau įtakos tų kraštų politikai, nes europiečiai savo kasdienybę privalo remti daugiausia importuotomis prekėmis. JAV stovi nuošaliau nuo kitų kraštų valiutos vertės svyravimų bei nepastovumų, nes krašte importuotos prekės neturi tiek reikšmės kasdieninei apyvartai. Svarbiausia importo dalis yra alyva, bet už ją mokama doleriais.

Dolerio vertės kritimas tikrai turėjo įtakos ir europiečių valiutos susilpnėjimui, nes jai reikėjo konkuruoti su pastovia ir aukštos vertės vokiečių marke.

TRUMPAI IŠ VISUR

Jungtinių Tautų Apsaugos taryba nusprendė pasiųsti dar kelis tūkstančius karių į Bosniją-Herzegoviną, kad būtų geriau apsaugoti humanitarinės pagalbos transportai. Šiuo metu ten yra apie 1,500 JT taikos palaikytojų, bet numatoma jų skaičių netrukus padidinti iki 7,500.

Palestiniečiai vykstančiuose taikos pasitarimuose antradienį pareikalavo tvirtos Izraelio pasižadėjimo, kad bus grąžintos užimtosios žemės rytinė Jeruzalės dalis, Vakarų krantas ir Gazos ruožas. Tačiau reikalavimas šį kartą nebuvo siejamas su taikos pasitarimų nutraukimu. Izraelio atstovai reikalavimus tuoj pat atmetė.

Mozambique jau seka Somalijos pėdomis į didžiąją skurdą ir bado nelaimę. Krašte daugiau kaip 15 metų siautėjo pilietinės kovos ir nesibaigianti sausra, todėl ištekliai visiškai išsibaigė, ir gyventojams gresia bado šmėkla. Situacija dar kol kas nėra tokia desperatiška kaip Somalijoje, kur iki šiol kruvinas tarpusavio kovos ir sausros sukeltas badas išskynė daugiau kaip 100,000 gyvybių. Pagal JT apskaičiavimus, dar dviejų milijonų žmonių laukia bado mirtis, jeigu nebus suteikta skubi pagalba.

KALENDORIUS

Rugsėjo 18 d.: Juozapas, Kup., Irena, Sofija, Mingaila, Aura.

Rugsėjo 19 d.: Arnulfas, Januarjus, Zuzana, Girvinas, Praurimė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:32, leidžiasi 6:57. Temperatūra dieną 82 F (22 C), drėgna, debesuota, gali būti perkūnija, po to oras atvės naktį - 55 F (12 C).

SPORTO APŽVALGA

SĖKMINGOS ŠALFAS-GOS METINĖS GOLFO PIRMENYBĖS

1992 metų ŠALFAS-GOS metinių lietuvių golfo pirmenybių, rugsėjo 5 ir 6 dienomis vykusių Huron Golf Club, Ypsilanti, Michigan.

SUVESTINĖ

Dalyvavo 131 (108 vyrai ir 23 moterys) golfinkų iš: Chicagos - 51, Toronto - 38, Detroito - 24, Clevelando - 12, Los Angeles - 3, Hamilton - 3.

LAIMĖTOJAI PAGAL KLASES:

Meisterių - Gross

1. Pete Stukas (147) Chicago
2. Ron Skirpstas (151) Cleveland
3. Antanas Keveža (152) Toronto

Meisterių - Net

1. Mark Petrošius (144) Chicago
2. Algis Mikėlnas (161) Toronto
3. Walteris Ubeika (164) Toronto

Vyrų „A“ - Gross

1. Algis Mikėlnas (161) Toronto
2. Romas Šimkus (162) Toronto
3. Walteris Ubeika (164) Toronto

Vyrų „A“ - Net

1. Audrius Eimantas (142) Toronto

Vyrų „B“ - Gross

1. Steve Podsidecki (169) Toronto
2. Viki. Kartavičius (170) Toronto
3. Vilijus Bendikas (170) Los Angeles

Vyrų „B“ - Net

1. Vytas Meckevičius (135) Toronto

Vyrų „C“ - Gross

1. Al Mainelis (181) Cleveland
2. Jonas Zabukas (184) Chicago
3. Petras Striupaitis (187) Chicago

Vyrų „C“ - Net

1. Ray Simokaitis (189) Chicago

Vyrų „D“ - Gross

1. Vaidotas Vaičiūnas (198) Toronto

2. Clem Dauskurdis (200) Chicago
3. Petras Rohel (214) Toronto

Vyrų „D“ - Net

1. V. Virzintas (217) Chicago
2. R. Rimkus (176) Chicago
3. Vincas Urbaitis (180) Cleveland

Juniorai - Gross

1. Vytas Ringus (171) Chicago
2. Jonas Korsakas (189) Detroit

3. Tomas Janušis (191) Detroit

Moterų „A“ - Gross

1. Roma Stverak (165) Chicago
2. Darija Deksnytė (183) Toronto
3. Aldona Vaitkienė (188) Chicago

Moterų „B“ - Gross

1. Birutė Eimantienė (199) Toronto
2. Gražina Vasienė (204) Chicago
3. Rita Kariene (216) Chicago

Moterų - Net

1. Tanya Eimantienė (222) Toronto

Arčiausiai prie vėliavėlės vienu smūgiu

- šeštadienį - vyrai - Jonas Kubilius, Chicago, moterys - Darija Deksnytė, Toronto
- Sekmadienį - vyrai - Andrius Jakimčius, Detroit, moterys - Roma Stverak, Chicago.

Ilgiausias smūgis

- Meisterių ir vyrų „A“ klasė - Mark Petrošius - Chicago
- Vyrų klasių - Darius Marijošius - Toronto

TARPMIESTINĖS KOMANDINĖS ŽAIDYNĖS

- Vyrų: 1. Chicago - (963); Torontas - (971); Clevelandas - (1023)
- Moterų: 1. Chicago #1 - (773); Torontas - (837); Chicago #2 - (959).

Algis Rugienius Pirmenybių vadovas

KLASĖ	DALYVIAI	PAGAL KLASĖ, PAJĖGUMĄ	IR VIETOVĖ:
MEISTERIŲ	HANDICAP	DALYVIŲ	CHI TOR CLE DET LA HAM
VYRŲ „A“	(0 - 7)	9	5 2 2 - - -
VYRŲ „B“	(8 - 14)	25	6 9 4 5 1 -
VYRŲ „C“	(15 - 20)	25	9 10 1 3 2 -
VYRŲ „D“	(21 - 26)	19	6 4 2 7 - -
SENIORIŲ	(27 - 36)	16	5 8 1 2 - -
JUNIORŲ	(-)	7	2 2 1 2 - -
MOTERŲ „A“	(0 - 24)	3	3 - - - - -
MOTERŲ „B“	(25 - 36)	20	11 3 1 2 - 3

Futbolas Chicagoje

„LITHS“ PASIDALIJO TAŠKAIS SU „SCHWABEN“

Po Darbo Dienos laisvojo savaitgalio, praėjusį sekmadienį, rugsėjo 13 dieną, „Lituania“ - „Liths“ komanda žaidė antrąsias rudens rato pirmenybių rungtynes Buffalo Grove, IL, Schwaben Center stadione prieš tradiciniai stipriai (ar tik taip galvoja) vokiečių komandą „Schwaben“. Rungtynės vyko neįprastu laiku - pačiam vidurdienio karštyje. Pirmam puslaikiui įpusėjus, Paul Masnjak iš Grigaliūno ilgos pasuotės su galva įkrito pavyzdiną, parodomąjį įvartį - 1:0 „Liths“ naudai. Prieš puslaikio pabaigą „Schwaben“ žaidėjas rezultata išlygino „garbage“ klasės įvartiu. Įvartis yra įvartis, jei tik „Referee“ jį užskaito.

Antrame kėlinyje dėl karščio abiejų komandų žaidimas sulėtėjo. Prasizengimai taisykloms prasidėjo. Virgis Žuromskas iš baudos rezultata pakėlė „Liths“ naudai 2:1. Po kiek laiko, mūsų gynimui neišsikrapstant iš baudos aikštės ir trinant prie savo vartų, kamuolys pateko „Schwaben“ žaidėjui ant kojos ir į mūsų vartus - 2:2!

Gavę tokią paslaugą, „Schwaben“ sukruto ir pradėjo dažniau lankytis „Liths“ vartų aplinkumoj ir gerokai prispaudė.

Krizei praėjus, „Liths“ komandos antpuoliai padažnėjo, nuo kurių „Schwaben“ bandė vyriškai gintis pražangomis, už ką rungtynių teisėjas neieskiojo kompromisų, bet darė, kas reikėjo daryti - skyrė 11 metrų baudinius. Išbėgęs iš kokių 15 metrų Aidas Grigaliūnas šovė ir nepataikė. Per aukštai ir pro šalį.

Mūsų žaidėjų nesėkmės paskatinti „Schwaben“ sukruto, bet ne ilgai. Virgis Žuromskas pavojingai ir įkyriai neleidė priešininkų gynimui atsikvėpti. Likus žaisti tik porą minučių ir vėl baudinys mūsų naudai. Kas dabar šaus? Koks čia klausimas? Aisku, kad geriausias komandos šaulys Rolandas Urbonavičius. Dabar puiki proga laimėti abu taškus, nes laiko nedaug. Ir kvapo taip pat. Padėjus kamuolį ant 11 metrų baudos taško, daug kas užsimerkė. Kai aiktelėjus atsimerkė, sirgaliai susijaudinę šnekojo, kad ir tas nepataikė. Gerai, kad vienas žinovas paaikšino ir kodėl taip atsitiko? Todėl, kad šiandien trylukta mėnesio diena... Gal tikrai dėl jos.

Po rungtynių prie alaus bokalo ne vienas prisiminė ilgametį „Liths“ žaidėją Henriką Jenigą, Sr., kuris per 10 metų tik du baudinius neišnaudojo. Tada „Liths“ nebuvo ir pirmoje vietoje. Gal ir dabar nebebus.

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS LEMONTE

Šį sekmadienį, rugsėjo 20 dieną, „Litanica-Liths“ komanda

Arvydo Sabonio interviu su Lietuvos televizijos žurnaliste.

Nuotr. Eugenijaus Onaičio

LIETUVA IR JOS OLIMPIEČIAI JAV SPAUDOJE

Lietuva ir jos olimpiečiai, ypač krepšininkai, buvo dažnai ir teigiamai minimi JAV didžiojoje spaudoje dar prieš olimpinę žaidynę Barcelonoje. Olimpiada jau praityje, bet tie straipsniai ir šiandien įdomūs, todėl kai kurių santraukas, ištraukas ar mintis mėginsime pateikti „Sporto apžvalgai“ skaitytojų dėmesiui.

Alexander Wolf, liepos 6 d. „Sports Illustrated“ žurnale, rašydamas apie Lietuvos krepšininkus teigia, kad reklamininkų išliaupsintas JAV krepšinio „Dream Team“ (kaip geriausias pasaulio „sulipdyta“ komanda), toli gražu taip gerai neatitinka tai etiketei, kaip Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio olimpinės žaidynės specialiai surinkta Lietuvos krepšinio komanda.

Wolf primena, kad per paskutinį Lietuvos okupacijos dešimtmetį Lietuva Sovietų Sąjungos olimpinėms komandoms davė geriausių žaidėjų. Tad atgavus nepriklausomybę, lietuvių didžiausia svajonė buvo krepšinio aikštėje nugalėti buvusį okupantą. Taip rašė Wolf, kai Lietuvos krepšininkai Badajoz, Ispanijoje, vykusiose preliminarinėse rungtynėse nugalėjo vadinamą Nepriklausomų Valsių Sandraugos (buv. Sov. Sąjungos) komandą 116-79 santykiu. Jo susizavėjimą lietuviams

dažis Lemonte, Lietuvių Centro aikštėje, prieš fiziniai stiprią, desperatišką kovojančią išsikrapstyti iš major diviziono iskritimo zonos, lenkų komandą „Royal Wawel“.

„Liths“ komandai tos rungtynės ne mažiau svarbios išsilaikyti pirmąją pozicijoje ir įrodyti rėmėjams, kad lygiosios prieš „Schwaben“ buvo tik nelaimingas atsitikimas. Rungtynių pradžia 3 val. p.p. Rezervas žais 1 val. p.p.

Rugsėjo 27 dieną pirmenybių rungtynės vyks taip pat Lemonte, 3 val. po pietų, prieš pirmą vietą su „Liths“ besidalijančią lenkų „Eagles“ komandą.

J.J.

LIETUVIAI ALPINISTAI PAKELIUI Į EVERESTĄ!

Paskutinės žinios ir Katmandu - Himalajų lietuvių alpinistų ekspedicija į Everestą jau šimtaprocentinai pasiruošusi dramatiškajam žygiui! Deja, dar visi formalūs reikalai su kiniečių ir Tibeto nepateisinama biurokratija pilnai nesutvarkyta. Viliamasi, jog viskas teigiamai išsisprendė ir jau šiuo laiku mūsų alpinistai grumiasi su didžiuoju milžinu Everestu. Ekspedicijos pagrindinė ekipa sudaro 10 lietuvių alpinistų. Vadovauja Aleksas Bertulis iš Seattle ir Vilijus Šaduikis iš Vilniaus. Visi kiti iš Kauno, Vilniaus ir Panevėžio alpinistai ir

pagalbinis personalas. Talkina medikai broliai latviai. Lydi ir žygi filmuos Lietuvos televizijos atstovai.

Veik tuo pačiu laiku, atskirais maršrutais, įkopimus bando Italijos, Šveicarijos, JAV ir Taivano ekspedicijos. Lietuvos alpinistų ekspediciją finansškai daugiausia parėmė Lietuvos vyriausybė, viena kita privati firma, na ir vienas kitas užjūrio lietuvis.

Linkime mūsų šauniesiems pasiryželiams alpinistams visokeriopos sėkmės šiame sunkiausiame ir dramatiškame žygyje!

Algirdas Nakas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol. savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyso nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Marčiulionis, kuris su buvusiais sovietinių laikų kolegais linksmi dalinosi nuotykiu, žaidžiant NBA komandose, pareiškė: „Keista situacija. Nors mums svarbu prisiminti žmones Lietuvoje, kurie nukentėjo dėl politikos, jokia politika negali atskirti žmonių, penketa-šešeta

metų praleidusių drauge. Nesvarbu, būtų jie rusai, ukrainiečiai, kazachai - jie vis tiek mano draugai. Juk negali kovoti prieš savo draugus“.

A.Z.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - širdies, plaučių, kraujospaudimo, artinio ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiamas tiesiogiai / Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ - NERVŲ IR EMOCINIŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. - 7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDymas
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujotakos ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ - VIDAUS LIGOS
2484 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. DOMAS LARKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 435-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kaiba lietuviškai)
Tikrina akis, priima akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 778-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0080
Valandos pagal susitarimą

Pagrindiniai ekspedicijos į Everestą ekipos dalyviai. Iš k. - Vilijus Šaduikis, Rimas Skirmantas, Aleksas Bertulis ir Kestutis Baleišis.

JAUNAJAI KARTAI?

Kažkaip netyčia „išikandome“ žodį išeivis ir vartojame jį su nemažu pasigardžiumu: išeivijos lietuviai, išeivijos kultūra, išeivijos lietuvių likimas... Žinoma, žodis skamba gan garbingai ir tarytum pateisina mūsų gyvenimą svetur, per daug neinkriminuodamas ir nepriekaištaudamas, kad negyvename savo tėvynėje.

Ilgai iškota tinkamo pavadinimo tiems tūkstančiams lietuvių, II pasaulinio karo metu atsidūrusių už Lietuvos sienų. Pradžioje mėginome įpiliuoti žodį tremtiniai, tačiau jo sąvoka nelabai tiko tiems, kurie nebuvo prievarta iš tėvynės išvežti, nepaisant, kad, joje pasilikus, laukė mirtinas pavojus.

Pabėgėliais vadintis nuo pat pradžių vengėme, nors kai kas ir mėgino. Pabėgėlis sukulia bailio, besistengiančio tik savo kailį išsaugoti, vaizdą. Nors iš tikrųjų ir buvome pabėgėliai: nuo karo baisumų, nuo raudonojo teroro, kurio valdymą teko tik metus patirti, bet ir to užteko, kad tūkstančių tūkstančiai, viską palikę, be atodairos bėgtų iš savo namų, iš savo tėvynės ir krašto, kuriame taip pat gyveno priešas. Tačiau iš tų dviejų blogybių pastaroji atrodo priimtinesnė, nes rudasis priešas taip pat buvo spaudžiamas raudonojo, o, besigindamas, bėkdamas paskutinę, žūtbūtinę kovą, negalėjo tiek daug dėmesio kreipti į bėglių minias. Taip bent tuomet atrodo, nes kitos išeities nebuvo.

Laimė! Syptelėjus, prispaudžias netrukus tapo prispaustuojui, o pabėgėlių būriai rado saugią globą užjūrio išvadotojų įkurtose stovyklose. Čia vėl iškilio deramo pasivadavimo klausimas. Kurį laiką mėginome pasitenkinti pažodiniu „displaced person“ vertimu – išvietintieji. Tačiau žodis buvo nepatogus, nesmagiai lydo nuo liežuvių, kartais paversdamas net komišku pakaitalu.

Su pagalba tų, kurie net skaudžioje aplinkybėje mokėjo juoktis (pvz. rašyt. Pulgis Andriusis), pamazų „persikirkijome“ dipukais, Dievo paukšteliais, arba tiesiai – DP. Nors šis terminas buvo vartojamas pusiau juokais, bet laikinai jo pakako, žinoma, gyvenant tremtinių-pabėgėlių išvietintųjų dipukų stovyklose Vokietijoje.

Šiapus Atlanto „dipukas“ greitai išnyko, nes kai kurie senieji ateiviai (ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai) netrukus jį pavertė, jeigu ne keiksmazodžiu, tai bent paniekos žodžiu. Didžiajai pokarinei emigracijos bangai iš Vokietijos persirits per Atlantą (ir kitus vandenius), reikėjo vėl atrasti tinkamą žodį.

Čia jau gyveno kelios kartos senųjų ateivių, tai buvo logiška pasivadinti naujaisiais ateiviais. Tik kažkodėl ši sąvoka per daug populiari nebuvo ir visiškai nepriėjo. Emigrantais naujieji ateiviai nenorėjo vadintis, nes, pagal jų įsitikinimą, emigrantas savą noru palieka tėvynę ir ryžiasi kituose kraštuose baltesnės duonos, minkštesnio patalo ieškoti. Jis galėjo be didelio asmeniškio pavojiaus toje tėvynėje pasilikti, nors būtų tekę ir vargeli vargti...

Beveik kiekvienas naujasis ateivis, Vokietijos stovyklose gyvendamas, trokštė trokštė greičiau emigruoti ir užjūris, bet jo motyvacija – bent taip atrodė – buvo kiek kilnesnė: tėvynėje siautejo tas pats raudonasis teroras, nuo kurio bėgo karo metu. Okupantas nemanė atsakyti savo grobio,

ir todėl grįžimas namo buvo visai neįmanomas. Net ir tie, kurių patys artimiausi, mylimiausi šeimos nariai buvo likę už geležinės uždangos, dabar kreipė žvilgsnį už jūrių marių, o ne į Panerių kalnelius, Žemaitijos žalumą ir dainingus Dzukijos viensėdžius... Geriau jau kėsti skausmingą, bet saugią nostalgiją, negu grįžti į persekiojimą ir mirtį Lietuvoje. Tačiau tas atsivežtas tėvynės ilgesys, netekimo skausmas ir tartum prievarta emigravusio (kitos išeities nerandant) nuoskauda vis tiek neleido laisvai vadintis emigrantu.

Beieškant parankaus termino, netikėtai prigijo išeivis, išeivija. Jis dabar (žodis, ne pats išeivis) jau grįžo ir į Lietuvą, o lietuviai, išlaikyti visame pasaulyje, suskilo į kelias gruputes: Lietuvos lietuviai, išeivijos lietuviai, tremtiniai lietuviai, naujieji emigrantai. Pastariesiems be didelio sąžinės graužimo taikome žodį emigrantai, nes jie savą norą ir visokiais būdais veržiasi į svetimus kraštus, daugiausia į Ameriką.

Nesigilindami į visus tuos pavadinimus, stabtelėkime ties žodžiu išeivis. Jis visiškai tinka tiems, kurie „išėjo iš tėvynės ir atsidūrė svetimuose kraštuose“. Tokių lietuvių užjūriuose dar daug, nors jų gretos po kone penkių dešimčių metų gerokai prarėjęs. O kaip vadinti tų išeivių vaikus? Juk jie niekur „neišėjo“, tik gimė lietuvių tėvų šeimoje; tėvų, kurie yra atvykę į Ameriką, Kanadą ar kurį kitą draugišką kraštą. Sakykime, jie yra jaunoji išeivių lietuvių karta, lietuviškasis atžalynas, lietuvių tautos tęsinys-ateitis toli už Lietuvos sienų. Tai vis labai kilnūs, bet nelabai parankūs išsireikšimai. Žvelkime dar šilčiau: kaip pavadinti išeivių vaikais, tolimosios kartos? Čia jau nužygiuotume į visiškas kalbos plonybes...

Atrodo, kad tie jaunieji išeivijos lietuviai kol kas nepagalvoja apie išeivio sąvokos netinkamumą. Tie, kurie tebesididžiuoja savo kilme, tebeužsiangažuoja lietuviškai veiklai ir noriai jungiasi į pagalbą Lietuvai, per daug nesisieloja tokio ar kitokio pavadinimo logika. Jie yra lietuviai ir tiek. O tokių jauniosios kartos žmonių turime nemažai. Turbūt ne sapnuote nespavdavome, bedūsaudami dėl „plyšio tarp kartų“, dėl jaunimo, atitolusio nuo tautos kamieno, kad tas jaunimas nelabai toli. Jam tik nebuvo prie širdies „žodžių veikla“: nuolatiniai posėdžiai, minėjimai, kalbėjimai ir ginčai. Tai daugelį metų buvo vyresniosios kartos mėgstamiausias užsiėmimas. Jaunimas neturėjo tam laiko ir kantrybės – juo labiau vyresnieji kritikavo jaunųjų nutolimą, tuo labiau plyšys didėjo. Galime pasakyti, kad per metų eilę ir tą „plyšį“ iškrito nemažai gabijų jaunuolių ir dingo be pėdsakų.

Situacija pakito prieš maždaug ketverius metus, kai tėvynėje pūstelėjo Atgimimo vėjas, laisvės srovė. Tos srovės ratilai pasiekė ir užjūris. Juos pirmiausia pajuto kaip tik jauniosios mūsų kartos. Pajuto ir džiaugsmingą priėmė, kibo į pozityvų darbą, kol vyresnieji vis laikėsi atsargumo.

Dabar vyresniesiems kaip tik reikia tikro, protingo atsargumo, kad, besikubėdami iš Lietuvos graibstyti padėkas ir nuopelnus už ilgametę veiklą, nenuvertintų jaunimo pastangų, nenualkūnuotų jo į šalį, kaip yra atsitikę praityje.

D.B.

KAS GERIAU PATAISYS JAV EKONOMIJĄ?

JAV ekonomijai vis tebesant iklampusiai į be galo lėtą ekonominį augimą, pramonės planavimo klausimas tampa vis aktualesnis. Washingtone tačiau vis bijoma eiti prie to, kad valdžia išsvystytų planą pramonei, prisimenant, kas atsitiko su komunistų planuojama pramone ir visa jų ekonomija. Bet dabar, rašo ekonomistas Kevin L. Kearns *Christian Science Monitor* laikrašty (1992.VIII.26), kalbėdamas vis daugiau apie valdišką pagalbą pramonei, prezidentinis kandidatas gub. Bill Clinton meta iššūkį prezidento Bush *laissez-faire* laikysenai pramonės atžvilgiu.

Kearns primena, kad ne visur pramonės planavimas baigėsi taip, kaip Sovietų Sąjungai. Būtent Japonijos pramonės vystymo strategija išugdė labai pažangią ekonomiką. Vokietija ir Prancūzija savo nusistatytą pramonės ir technikos politiką skatina augimą raktinėse pramonėse, kaip aeronautika.

Dabartinėje pasaulinėje rinkoje, rašo Kearns, užsieniečių valstybinėm čempionėms laikomos įmonės su pilna valdžios parama, pakreipia rinkas savo naudai, kad atkovotų didesnę jų dalį iš amerikiečių konkurentų. O JAV įmonės, veikdamos be savo valdžios paramos, nepajėgia tiems gigantams atsispirti.

Beveik kas savaitę didžiausios JAV įmonės paskelbia naujus darbininkų atleidimus. Dešimties tūkstančių darbininkų neteko darbų tokiose įmonėse, kaip GM, IBM, Hughes, United Technologies, McDonnell Douglas ir Boeing. Kaip Zenith ir Smith Corona, daugelis įmonių išsikėlė į Meksiką, kad sumažintų gamybos išlaidas ir galėtų konkuruoti pasaulinėje rinkoje. Tačiau pagrindiniai JAV konkurentai Europoje ir Azijoje nemazina gamybos išlaidų, bet kelia kokybę ir patarnavimą, tuo galėdami kelti savo darbininkų algas ir jų pragyvenimo lygį, rašo Kearns.

Didžiausia prezidento Bush nesėkmė – tai mažytis 0.4% metinis krašto gamybos augimas, žemiau, negu bet kurio moderniųjų laikų JAV prezidento kadencijoje. 1988 rinkimų kampanijoje prez. Bush žadėjo sukurti 30 milijonų naujų darbų. Dabar jau prisipažino, kad tik milijoną sukūrė. O tie darbai yra daugiausia patarnavimų ir valdžios sektoriuje.

ALDONA ZAILSKAIE

Beveik kiekviename kitame sektoriuje darbų sumažėjo, ypač daiktų gamybos (manufacturing) sektoriuje, kuris nustojo 1.3 milijono darbų.

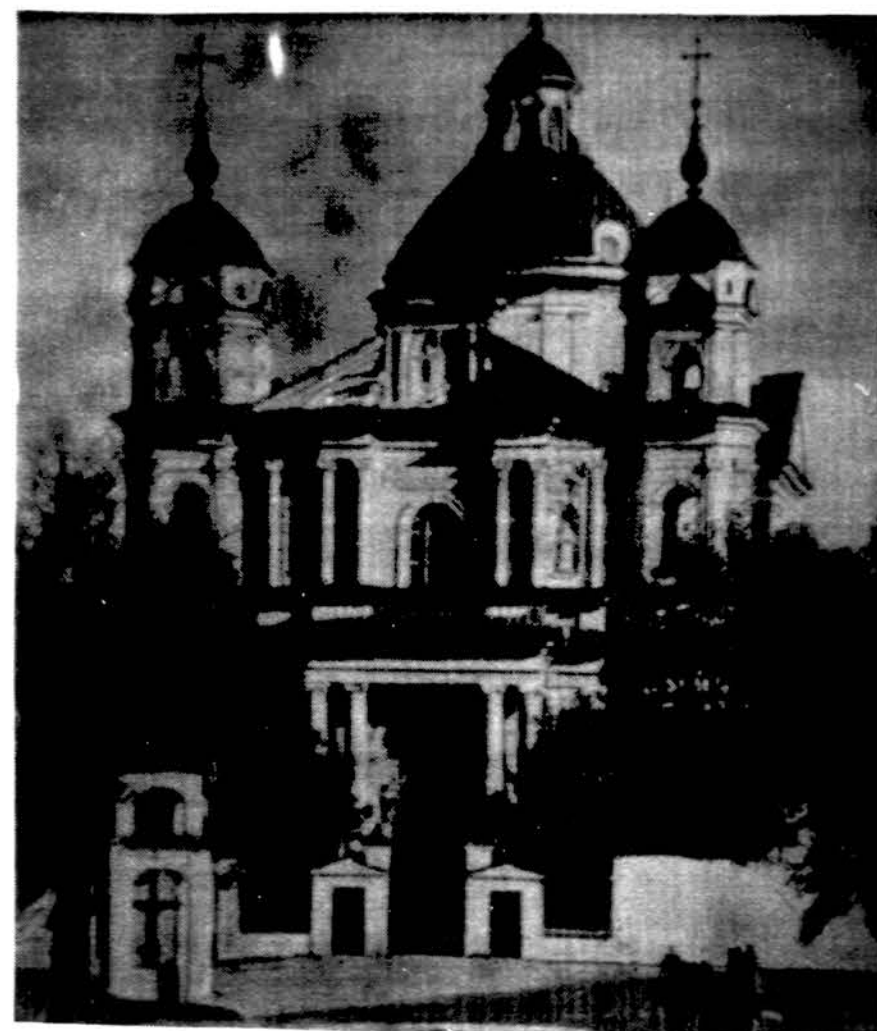
O šie darbai yra kritiški, rašo Kearns. Jų vidutinės algos yra 455 dol. per savaitę, o visų darbų vidurkis yra tik 355 dol., o patarnavimų sektoriuje tik 331 dol. per savaitę. Daiktų gamybos sektoriaus darbai labiausiai leidžia kelti produktų, o tai irgi laiduoja aukštesnį pragyvenimo lygį. Tad juo daugiau JAV daiktų gamybos sunyksta ar išsikelia svetur, juo žemiau kris JAV algos.

Tad svarbu žinoti, ką prezidentiniai kandidatai galvoja apie pramonės planavimą. Prezidentas Bush priešinas pramonės planavimui kaip tokią, nes tai trukdo laisvai prekybai, o jis karštai tiki, kad ilgainiui rinka pati išsilygina. Tačiau jo vyriausybės pareigūnai, matydami gyventojų nuotakas, vistiek iškelia valdiškas programas, labai panašias į pramonės planavimą. Pavyzdžiui, prezidento mokslinis patarėjas Allan Bromley džiaugiasi Nacionaline Technologijos Iniciatyva – tai procedūros paskatinanti bendradarbiavimą tarp 726 valdiškų laboratorijų ir privačių įmonių. Nors ne Baltųjų Rūmų sukurtą, Sematech, iš dalies remiamą valdžios lėšomis, taip pat nemažai padėjo JAV įmonės padidinti savo dalį tarptautinėse rinkose.

Be prez. Bush administracija netaps stipri pramonės gynėja, nes jos tokie veiksmai tėra tik išimtis. Prez. Bush laiko Šiaurės Amerikos Laisvos Prekybos sutartį (angliškai trumpinama NAFTA), sukuriančią nemuituojamą rinką tarp JAV, Kanados ir Meksikos, savo geriausiu pasiekimu. Si sutartis, anot Kearns, ir sudaro visą Bush prezidentūros pramonės politiką. Derantis dėl sutarties, JAV laikėsi pozicijos, kad laisva prekyba pati viena duos ekonominį augimą, ignoruodama, anot Kearns, kad tikrieji augimo faktoriai yra ir sutautos, investicijos ir išradinukumas, o ne prekyba. Derybose JAV taip pat ignoravo faktą, kad importai naikina JAV pramonę ir darbininkus.

Gub. Bill Clinton pasiūlymai – Apie parapijos įvykių kalbą vien dėlto, kad jums būtų aiškesnis vaizdas, pasakojant paskutinį įvykių aktą, kurį ir aš betarpiai išgyvenau. Jis rišasi su patiu senuoju lebonu, – paaiškino kunigas Justinas. – Taigi, susipažinęs su bažnyčia, sugrįžau į kleboniją. Patirties vaizdas nebuvo džiuginantis. Viskas apleista, pasenė, truko ir tvarkos. Turėsiu daug triušo, kol Dievo namai bus tam, kam jie skirti.

Garsas apie mano atvykimą greit pasklido po parapiją. Atvyko būrelis jaunimo mane pasveikinti. Pasisūlė padėti tvarkyti, apšvarinti klebonijos sodelį, kiemėlį, papuošti geleimis bažnyčia mišpams, sodekdienio sumai. Mielai pasiūlymą priėmiau, ir visi bendrai dirbome. Iš jų pavardžių patyriau, kad yra tautybių mišinys: gūdai, lenkai ir lietuviai. Pastarieji buvo kukliausi ir nedrąsiausi. Kalbėjomės tik lenkiškai. Labai juos nustebinau, prakalbines lietuviai. Siekė bučiuoti ranką, skusdamiesi, kad senasis klebonas bažnyčioje buvo uždraudęs ne tik giedoti, bet ir kalbėti lietuviaiškai. Pažadėjau, kad aš nė vienam nedrausiu garbinti Dievą tokia kalba, kuria jis kalba su savo tėvais. Tas jiems, atrodo, buvo prie širdies ir tapo drąsni. Šeštadienį, man ruošiantis mišpams, šeimininkė pranešė, kad iš Strielčių kaimo su dovanomis yra atvykę du ūkininkai ir nori su manim pasikalbėti. Prašiau pakviesti ir raštine. Abu vyrai dėvėjo kaimiško kirpimo drabužiais, kokiais paprastai dėvi Vilniaus kaimų gyventojai. „Pagarbina“ abudu stovėjo prie durų, rankose laikydami kepurės. Paprašiau atsistoti ir kalbėti lietuviaiškai. Vyrai tarsi atgijo. Papasakojo, kad lietuvių parapijoje yra dauguma. Klebonas Vaičekowskis nemėgęs lietuvių, pykęs dėl visko, kas lietuviška, anot jo pagonišką, buvo uždraudęs lietuvių kalbą ir giedojimą bažnyčioje. „Mūsų vaikai,

Sv. Petro ir Povilo bažnyčia mūsų sostinėje.

RUKANTI MOTINA IR VAIKO ELGESYS

Rochesterio, NY universiteto Medicinos mokyklos vaikų ligų skyriaus viceprezidentas dr. Michael Weitzman su grupe kitų mokslininkų atliko tyrimus su

tiškos tradicijos ne tik religijos nemaišyti su politika, bet ir pramonės nemaišyti su politika. Jei jau dabar įvairūs senatoriai traukiami atsakomybėn už savo įtakos panaudojimą imonių naudai, kuriose turi savo ar giminių interesus, kas prižiūrėtų politikierių sąžiningumą, jei jie jau atvirai bendradarbiautų su pramone?

Be abejo, kažkokios pagalbos Amerikos pramonei tikrai reikia, kad ji visa neišsikraustytų į užsienį. Bet toli gražu ne taip aišku, kokia ta pagalba turėtų būti, kad nepažeistų amerikiečių sistemos, su minimumu valdžios kišimosi į privatųjį sektorių. Matom, kad krašto ekonomijos tvarkymas po senovei nenuvedė krašto į klestėjimą, bet ar tiesioginis valdžios subsidijavimas pramonės, kaip Kearns (ir, pagal jį, demokratai) siūlo, tą tikslą pasieks – klausimas. Jei valdžia leis pramonei nusišalinti visus mokesčius, kad tik ji liktų, kas už tas įmones sumokės valdžiai reikalingas pajamas?

Ekonominių problemų daug, siūlomų sprendimų dar daugiau – bet kuriame iš jų paslėptasis žiedas žydi?

rūkančių motinų vaikais. Mokslininkai vartojo Valstybinės Darbo įstaigos statistikas ir vaikų apklausėjimus. Tyrimuose atrasta, kad vaikuose, kurių motinos nėštumo metu ir po jo daug rūkė, pasireiškia dažnesnės elgesio problemos. Jie yra neklaužados, nervingi, nesugyvena su savo amžiaus grupės vaikais ir apskritai turi įvairių konfliktų. Jau iš ankščiau buvo žinoma, kad vaikai, kurie dažnai serga, kencia neturta, kurių tėvai yra išsiskyrę arba skiriasi, taip pat turi daug elgesio problemų. Tačiau rūkančių motinų vaikų elgesys pasirodė dar blogesnis ir problemas atštresnės mokykloje bei visuomenėje. Tyrimai buvo 4-11 metų amžiaus.

Tyrimai taip pat parodė, kad motinos, metusios rūkyti nėštumo metu, o vėliau vėl pradėjusios, reikalų nepataisė. Juo daugiau cigarečių motina surūko, tuo daugiau problemų vaiko elgesyje pasitaiko. Cigarečių dūmuose yra tūkstančiai nodingų medžiagų, kurių kiekviena gali turėti įtakos vaiko elgesiui.

Dr. Weitzman mokslininkų grupė teigia, kad motinos rūkymas nėštumo metu ir po gimdymo pakeičia kūdikio smegenų veikimą ir tai paveikia jo elgesį. Nenustatyta, ar tas poveikis vėliau kiek išsilygina ir vaiko elgesys su normale, ar pasilieka visam gyvenimui. Tyrimų aprašymas ir rezultatai išspausdinti rugsėjo mėn. „Pediatrics“ žurnale.

D.

IŠPAŽINTIES PASLAPTIS

NOVELĖ

J. VIZBARAS-SŪDUVAS

5

Zakristijoje bažnytiniai rūbai buvo senų laikų, apdėvėti. Matyt, senasis klebonas jiems daug dėmesio neskyrė. Zakristijonas Zigmundas čia pat priminė, kad šeštadieniais 4 val. po pietų paprastai žmonės renkasi mišparinėms pamaldoms ir gieda suplikacijas. Bažnytinis choras, kurį jis veda, susirenka tik švenčių pamaldoms – sumai. Padėkojęs savo palydovams už informaciją, juos atleido, o pats, atsiklaupęs prie altoriaus, susikaupia maldai.

– Ar ne per daug savo pasakojimą išplečiau? – paklausiau kavą su likeriais ragaujančius svečius, poilsiaujančius salono minkštasuoliuose.

– Ne, ne!... – pasigirdo balsai. – Mus intriguoja, kas nutiko barono žmonai? Iš jūsų pasakojimo jaučiame, kad tai bus ne eilinis atsitikimas, – pastebėjo architektas.

– Žinoma, žinoma! Vyrus domina juo labiau, kadangi pasakojimo objektas yra jauna baronienė ir dar gražuolė, kaip kunigas Justinas pažymėjo, – pakomentavo dailininkė Gražina.

– Visai teisingai, maloni ponai! Juk ir mylista, kiek žinau, mėgsti piešti tik gražių damų portretus, ar ne tiesa? O grožis juk amžinas! Argi ne visi džiaugiamės puikiois rožėmis? Juo spalvingesni jų žiedai, tuo aštresni jų spygliai, – atsikirto Gražvydas vyrų vardu.

– Ponai, leiskite kunigui pasakoti. Po to galėsite diskutuoti. Dar nežinoma pabaiga, o jau komentarai, – subarė advokatas.

– Apie parapijos įvykių kalbą vien dėlto, kad jums būtų aiškesnis vaizdas, pasakojant paskutinį įvykių aktą, kurį ir aš betarpiai išgyvenau. Jis rišasi su patiu senuoju lebonu, – paaiškino kunigas Justinas. – Taigi, susipažinęs su bažnyčia, sugrįžau į kleboniją. Patirties vaizdas nebuvo džiuginantis. Viskas apleista, pasenė, truko ir tvarkos. Turėsiu daug triušo, kol Dievo namai bus tam, kam jie skirti.

Garsas apie mano atvykimą greit pasklido po parapiją. Atvyko būrelis jaunimo mane pasveikinti. Pasisūlė padėti tvarkyti, apšvarinti klebonijos sodelį, kiemėlį, papuošti geleimis bažnyčia mišpams, sodekdienio sumai. Mielai pasiūlymą priėmiau, ir visi bendrai dirbome. Iš jų pavardžių patyriau, kad yra tautybių mišinys: gūdai, lenkai ir lietuviai. Pastarieji buvo kukliausi ir nedrąsiausi. Kalbėjomės tik lenkiškai. Labai juos nustebinau, prakalbines lietuviai. Siekė bučiuoti ranką, skusdamiesi, kad senasis klebonas bažnyčioje buvo uždraudęs ne tik giedoti, bet ir kalbėti lietuviaiškai. Pažadėjau, kad aš nė vienam nedrausiu garbinti Dievą tokia kalba, kuria jis kalba su savo tėvais. Tas jiems, atrodo, buvo prie širdies ir tapo drąsni. Šeštadienį, man ruošiantis mišpams, šeimininkė pranešė, kad iš Strielčių kaimo su dovanomis yra atvykę du ūkininkai ir nori su manim pasikalbėti. Prašiau pakviesti ir raštine. Abu vyrai dėvėjo kaimiško kirpimo drabužiais, kokiais paprastai dėvi Vilniaus kaimų gyventojai. „Pagarbina“ abudu stovėjo prie durų, rankose laikydami kepurės. Paprašiau atsistoti ir kalbėti lietuviaiškai. Vyrai tarsi atgijo. Papasakojo, kad lietuvių parapijoje yra dauguma. Klebonas Vaičekowskis nemėgęs lietuvių, pykęs dėl visko, kas lietuviška, anot jo pagonišką, buvo uždraudęs lietuvių kalbą ir giedojimą bažnyčioje. „Mūsų vaikai,

lankydami tik lenkišką mokyklą, buvo sulenkinti, ir jie nežino, kas yra Lietuva“, – skundėsi ūkininkai. Strielčių kaime mes turime mažą lietuvišką knygynėlį, įsteigtą Benekainių Šv. Kazimiero skyriaus, bet mums trūksta ir lietuviškų laikraščių, ir naujų knygų. Prašome kunigą šiame reikale pagalbos. Taip pat prašome, kad suplikacijos mišparuose būtų giedamos lietuviškai, o bažnytiniam chore leistų giedoti ir lietuviškai. Mes prašome, kad bažnyčioje lietuvių kalba turėtų lygias teises su lenku“, – pasakydami, kad jie, kaip Strielčių ir Žirmūnų kaimų seniūnai, atstovauja visų parapijos lietuvių pageidavimams.

Pažadėjau, kad rūpinsiuosi įgyvendinti jų teises reikalavimus, nes Dievo žodis, kaip parašyta evangelijoje, turi būti skelbiamas visomis kalbomis. Tik prašiau, kol kas dar susilaikyti nuo giedojimo lietuviškai per suplikacijas, kol aš susitarsiu su vargonininku, kad nebūtų bereikalingų susikirtimų su lenkais. Aš sutvarkysiu, kad lietuviškai giedojimas būtų kas antrą sekmadienį ir jums pranešiu. Atrodo, kad ūkininkai liko patenkinti ir atsisveikinę išėjo. Per mišparus žmonės netilpo bažnyčioje, stovėjo šventoriuje. Mano balsas geroje bažnytyje akustikoje, ir giedojimas per mano parapičius sužavėjo (žinoma, pradžioje giedojau lenkiškai), ir visi buvo patenkinti. Tik vis vargino mintis, kas bus, kai užgiedosiu lietuviškai? Ir čia vėl, atsiprašydamas už nukrypimą nuo pagrindinės pasakojimo linkmės, noriu jums priminti, kad šovinišų lenkų, žinoma, vietos valdžios palaikomu, pasipriešinimas lietuviškam giedojimui sukėlė parapijoje tokių neramumų, kad net pats vyskupas Jalbzykowski iš Vilniaus atvažiojo apiraminti lietuvių, o mane vėliau nukėlė į vien gudišką parapiją Ščiutinio apskritin.

(Bus daugiau)

DRAUGŲ VISADA REIKIA

Kas galėtų dėl to ginčytis. Juk niekas, niekur, niekada be draugų neišsivertė ir neišsivertė — nei pavieniai žmonės, nei grupės, nei organizacijos, nei valstybės. Ne išimtis nė mes, lietuviai. Mes gal net dažniau už kitų tautų žmones draugais pasikliaujam, nes, būdami negausūs, todėl ir negalingi, prapatome dairytis į šalis visokeriopos pagalbos. Gal ne tiek asmeniškos draugystės ieškodami, kiek grupinės, tautinės, valstybinės. Ir taip darome per istisus amžius. Net ir mūsų žymiausias valstybininkas Vytautas Didysis vienas, be draugų, kryžiuočių nebūtų nugalėjęs, nors ir labai galingas valdovas buvo.

Tačiau paskiausiai laikais mums su tais draugais per daug nesisekė. Ne per daug draugiški pasidarė mes vienas kitam, nelabai sutarėmė nė su kitom valstybėmis: atvirai pykome su trimis artimiausiais kaimynais, ypač su lenkais. Todėl ir vėl vos ne stebuklo reikėjo atgauti nepriklausomybę, o dabar po truputį niurnamės su tais pačiais lenkais ir rusais.

Tikrai įdomi tema būtų kokiame nors istorijos studentui išsamiau šį klausimą panagrinėti ir paieškoti priežasčių, kodėl mes draugiškumo šiek tiek stokojam. I istorijas leisti čia neketinu, bet, bent iš ūkiško taško apie draugus noriu pakalbėti, ypač apie dabartinius, kurių irgi labai mažai turime. Ir ne apie asmeniškus, bet apie mūsų bendrus politinius draugus, kurie mum reikalingi, kad padėtų Lietuvos vastybę pastatyti ant kojų ir net apsaugoti. Kiek tokių mes galėtume suminėti, įskaičiuojant ir asmenis, ir valstybes?

Gal vienos rankos pirštų ir neužteks, vis tiek tu draugų dar prisiskačiuosim. Bet ar pakanka juos tik suskačiuoti ir, reikalui atsiradus, tais pačiais pirštais pamoti pagalbon? Gal čia irgi yra viena iš daugelio draugų neturėjimo priežasčių, jeigu mes nieko daugiau nedarom ne turime draugams išlaikyti. Draugas, prisiskaičius tik pagal reikalą, nelabai ilgai su mumis draugaus. Draugiškus patarnavimus atlikdamas mums, savaime aišku, kad kokių nors patarnavimų tikisi ir iš mūsų. Tokiam teiginiui įrodyti turime ryškių pavyzdžių.

Dėl Lietuvos laisvės amerikiečiųse dirvonuose triūsiami, vieni patys juk nieko negalėjome padaryti. Tai visi žinojome, todėl ir visokiais būdais kabinomės už Amerikos politikų skvernų. Vaikščiojom pas vietines valdžias, varstėme senatorių bei kongresmanų duris, lankėmės Vastybės departamente, įsivėrdavome ir į pačius Baltuosius Rūmus. Dažnai iš visur grįždavome tuščiomis, bet kartais šį tą ir laimėdavome, kai surasdavome itakingsnių, energingesnių, mums norinčių padėti valstybininkų, ypač iš JAV Senato ar Atstovų Rūmų.

Bet ar ne laikas tokias klaidas taisyti? Iš tikrųjų tokių klaidų iš viso neturėtų būti, ir jeigu staiga jas nustotume daryti, mums pagalba tikrai dešimteriopai, o gal net ir šimteriopai, padidėtų. Dar visiškai neseniai, gal prieš kokius metus, vienas JAV Atstovų Rūmų narys man pasiskundė, kad už patarnavimus lietuviams kritišku Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo metu jis, primines rinkimus ir paprašęs pagalbos, turėjo pasitenkinti tik santūrių pažadų „pažiūrėsime...“ Nebegirdėti, kad šis vals-

tybininkas dabar kokią nors rezoliuciją dėl Lietuvos Atstovų Rūmuose siūlytų arba pasiūlytą energingai remtų.

Už pusantrų mėnesio Amerikoje įvyks JAV prezidento rinkimai. Taip pat bus renkami Atstovų Rūmų nariai ir dalis Senato. Tarp jų yra ir tie mūsų draugai, kurie Lietuvai visada padėjo ir dabar padeda, kietai kaudamiesi su priešiškomis nuotakomis, nes pagalbos Lietuvai klausimas JAV vadovybėje nėra populiarus. Ar mums nerūpi, kad dėl mūsų reikalų besikaučiantieji būtų išrinkti ir į savo vietas sugrįžtų? Rinkimuose visada yra opونتų, norinčių ir jų kėdes atsistoti, todėl dėl tų kėdžių visiemis reikia daug ir paprakaituoti, ir pinigų išleisti. Patys kandidatai tai padaryti nėra pajėgūs, todėl ir ieško talkininkų. Pirmiausia, žinoma, jie kreipiasi į tuos, kuriems daugiau pasitarnavo. Ar gi mus stebina tokių, mums patarnavusių, pagalbos ieškojimas pas mus? Tai ar dora būtų nuo jų nusisukti ir į prašymus neatsiliepti?

Visi pripažinsim, kad nedora. Bet ir to neužtenka. Reikia imtis iniciatyvos ir jiems padėti. Ir ne kokiame viename, bet visiems, kurie padėjo, padeda ir vėl žada padėti. Ne vienoje kokioje nors vietovėje, bet visose Amerikos Jungtinėse Valstijose. Juk lietuvių yra visur, daugiau kaip 70 lietuvių Bendruomenės apylinkių. Jeigu jos bent po vieną politiką kaip reikiant paremtų, jam uoliai pasidarytų, gerą sau užnugarį galėtų susidaryti JAV Kongrese. Ar tai mums per sunku? Aišku, kad ne, tik reikia supratimo ir noro padirbėti: skirti truputį laiko, truputį lėšų ir porą lašelių prakaito, ir turėsime gerą draugą Lietuvai.

Kol kas labai mažai apie tokius lietuvių užmojus tegirdėti. Aš težinau vieną, atsiradusį lietuvių centre, Lemonte. Čia ji norima prisiminti ir paremti savo gerą draugą, JAV Atstovų Rūmų narį, Richard J. Durbin, Lietuvai labai daug padėjusį ir padedantį, lietuvių kilmės politiką. Durbin Lietuvai dirba nuo pat jos laisvėjimo — nuo 1988 metų pradžios. Ne vieną rezoliuciją Lietuvos reikalui jis Atstovų Rūmams pasiūlęs, prie visų pasiūlytų prisidėjęs, dabar kietai kaunasi dėl užsilikusios okupacinės kariuomenės išvedimo iš Lietuvos, — dėl to parašė laiškus ir Bushui ir Jelcinui — rūpinasi išgauti Lietuvai materialinę, humanitarinę pagalbą, gauti pinigų prekybos centrui Pabaltijo valstybėse steigti. Žodžiu, daro mums tai, ko tik paprašome: uoliai, neatsisakindamas, dažniausiai net pats savo iniciatyva Lietuvai naudingo darbo imdamasis. Jeigu jis taip dirba dėl mūsų, argi mes turėtume nuo jo nusisukti, kai jis paprašo mūsų pagalbos?

Lietuvių centro Lemonte vadovybė spalio 4 dieną, 6 valandą vakare, tų patalpų didžiojoje salėje ruošia dviejų valandų susitikimą — pokalbį su mūsų draugu Richard Durbin. Bus ir „lengvi“ užkandžiai, ir šio to atsigaičinti. Taip pat ir proga su šiuo JAV politiką arčiau susipažinti, apie jo planus Lietuvai pakalbėti, nors ir kukliu indėliuku paremti. Šis žmogus vertas mūsų dėmesio, pagarbos ir paramos. Pasirodykim, kad mes esame ir jo verti.

Bronius Nainys

Meilė žmogų apakina, o ypač kai isimylima į save patį.
P. Syrus

Palesos Gudijoje klebonas kun. Kastytis Kriščiukaitis ir viešnia Aurelija Balašaitienė.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, Ark.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Minėjimą rengė lietuvių Bendruomenės apylinkė, kurios pirmininku yra Stepas Ingaunius, ilgametis Bendruomenės darbuotojas, vienas iš pirmųjų dešimties vadovavusių JAV LB Chicago apygardos valdybai, sudarytai prieš 40 metų.

Minėjimas prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atnasaavo kun. Andrew Dufault. Vėliau įnešė Napoleonas Sabaliūnas ir Jonas Miežinskas, palydint Reginald Sabaliūnienai ir Jadvygai Švilpienei. Šv. Mišių skaitymą skaitė Marija Radienė. Kunigui trumpai apibūdinus Tautos šventės prasmę, meldėmės už visus Lietuvos karžgius, laisvės kovotojus, dėkodami Viešpačiui už atgautą laisvę. Šv. Mišių auką nešė Lionė Miežinskienė ir Marytė Sadauskaitė. Giedojimo nuolatinis moterų chorėlis, o dueta „Marijos varpelis“ atliko L. Gudeliene ir R. Sabaliūnienė.

Vienuolyno salėje, sugiedojus himnus, kalbėjo S. Ingaunius, pakviesdamas programai vadovauti dr. Vik. Kiburiene. Kun. Andrew taipogi dalyvavo minėjime ir sukalbėjo invokaciją. Poezijos montažą „Mano tauta“ — autoriai: V. Kazokas, B. Gaidžiūnas, A.P. Bagdonas — atliko Sal. Šmaizienė. Moterų dainos vienetas: R. Sabaliūnienė, O. Tamošauskienė, K. Sadauskienė, L. Tamošaitienė, F. Dimgailienė, L. Gudeliene, I. Sirutienė padainavo 4 dainas: „Su Nemunu pateka saule“, „Ant kalno mūrai“, „Šlėma šilko vėjas“ ir „Jauna sesė ant grėblio parimus“. Dainą „Saulėlydis tėviškėje“ atliko K. Sadauskienė ir R. Sabaliūnienė, akompanavo sėsele Mary-Anne. Minėjimą užbaigė visi bendrai sugiedodami „Lietuva brangi“.

Po programos vaišinomės moterų sunestomis gėrybėmis, pabendrauvome, neturko ir bendrų dainų. Vardavininkams Reginald ir Broniams bei gimtadienius švenčiantiems L. Gudelienei ir Pranui Švilpai užtraukė „Ilgiausių metų“ ir „Valio, valio“. Skirstantis namo, pirm. S. Ingaunius priminė, kad neužmirštume atvykti į LB-nės ruošiamą gegužinę rugsėjo 16 Family parke.

RADIJO VEIKLA

Radijo valandėlė „Leiskit ir Tėvynei“, vedama Salomejos Šmaizienės, nuo liepos mėnesio pradžios girdima iš skirtingos stoties, būtent: KXOW „Star

Dust“, 1420 AM banga, vieną valandą ankščiau — 8 val. 30 min. Spalio mėnesį sukanka 16 metų nuo jos įsisteigimo. Programa transliuojama kiekvieną sekmadienio rytą. Šalia lietuviškos muzikos ir dainos per-

duodami įvairūs paminėjimai, pranešimai, gauti per FAX, ir garsiniai įrašai iš Vilniaus televizijos laidos „Panorama“. Programos techninį rekordavimą darbą atlieka bei angliškos dalies pranešėjais pasikeisdami būna vedėjos dukros Rasa ar Vida bei jų vyrai Tom Myers arba John Ford. Apsieinama be komercinių skelbimų, išsilaikoma grynai iš klausytojų aukų ir Lietuvos Fondo metinės paramos. Spalio 14 dieną planuojama metinė gegužinė, kuri įvyks įprastoje vietoje — Family parke. Visais radijo reikalais kreiptis į S. Šmaizienę, 204 Broadmoor, Hot Springs, Arkansas 71913. Telef.: 501 321-9441. FAX: 501 623-9832.

PATIKSLINIMAS

„Draugo“ š.m. rugsėjo 2 d. laidoje 4 psl. prie aprašymo „Viešnagė Lietuvoje“ atspausdinta nuotrauka turėjo netikslų parašymą. Vietoj P. Radzius Vilniuje... turėjo būti Pranas Radis Kaune su lietuviais parade.

Sal. Šmaizienė

UŽSAKYKITE DABAR! SIUNTINIUS ARTIMIEJI GAUS PRIEŠ KALĖDAS!

Jules G. Zonn, International Freight Forwarders, Federal Maritime Commission License NVOCC #BNS 1317943, (Est. 1980) 1510 Oak Creek Drive #408, Palo Alto, CA 94304

Pagrindinis sandėlis ir paskirstymo centras yra Bruninieku iela 47, Rygoje. The Zonn Agency siuntė ir skirstė humanitarinę pagalbą Lenkijai bei Čekoslovakijai nuo 1981 m., o Latvijai — nuo 1991.

Šiomet mes pasiuntėm ir išdalinom 5 konteinerius šalpos Baltijos valstybėms (daugiausia Latvijai) ir 4 konteinerius Lenkijai. Pradžioje spalio dar 3 konteineriai bus išsiųsti iš Bostono, Los Angeles ir San Francisco į Rygą su šalpa Baltijos respublikų šeimoms.

Menkas šios vasaros derlius Baltijos rajone pranašauja maisto trūkumą šią žiemą. Šiuo metu, paruoštas išsintimui, turime didelės cukraus, miltų, kavos pupelių ir skalbimo miltelių bei pagrindinio maisto produktų atsargas Rygos sandėlyje.

Visi produktai geros kokybės, gaminti Vakarų Europoje, paruošti Belgijoje. Zonn agentūra, palaikydama gerus ryšius su produktų gamintojais bei pakuotojais, užsako juos pigintai ir, tuo pačiu, gali aptarnauti savo klientus priimanomis kainomis.

LIETUVOJE, be specialaus primokėjimo, produktus pristatome į: Vilnių, Kauną, Panevėžį ir Klaipėdą.

ESTIJOJE produktus pristatome į: Tallin, Tartu, Parnu ir Valga.

LATVIJOJE paskirstymo centras 47 Bruninieku iela Rygoje ir mėnesiniai pristatymai į: Cesis, Liepājā, Madona, Plavinas, Rezekne, Saldus, Talsi, Tukums, Valmiera ir Ventspils.

UŽSAKYMO KUPONAS

(Užpildykite, rašdami didžiosiomis raidėmis)

	TOTAL
1 x 50 kg (114 lbs) of imported sugar	\$50.00 . . . x . . .
20 x 1 kg of sugar	25.00 . . . x . . .
1 x 25 kg of white wheat flour	25.00 . . . x . . .
20 x 1 kg of white wheat flour	28.00 . . . x . . .
2.5 kg of roasted coffee beans	18.50 . . . x . . .
1 x 10 kg box of NITTYMATIC laundry detergent (for hand and machine wash)	26.00 . . . x . . .

BASIC FOOD PARCELS weight 50 lbs. 58.00 . . . x . . .

Check enclosed for: \$_____

Recipient's name: _____

Phone: _____

Sender's name: _____

Tel.: _____

Pristatymas į namus \$10 ekstra.

DĖMESIO! Kupone surašytos kainos galioja iki spalio 15 d. Vėliau produktų kainos pakils dėl JAV dolerio nuvertinimo.

SUSKITE UŽSAKYMUS
JULES G. ZONN AGENCY
1510 Oak Creek Drive #408
Palo Alto, CA 94304

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **VELTUI**
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartmentus ir Žemę
- Pensininkams Nuolaida.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI:
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

Vilniaus vakarinėje dalyje, pagal individ. projektą, primamas užsakymas gyvenamo namo statybai. Rašykite: **Bejerčius, Žalbio 1/42-129, Vilnius, Lithuania, tel. 45-51-93.**

Richard Hanus, adv.
Imigracijos įstatymų žinovas
Pirma konsultacija — **VELTUI**
205 W. Randolph, Suite 2100
Chicago, IL 60606
Tel. 312-357-0033

Moving — Kraustymas
Profesionalus patarnavimas priimanomis kainomis. Jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:
Vytas: tel. 312-436-5219
Gediminas: tel. 312-925-4331

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

PAREMKIME

KONGRESMANĄ RICHARD DURBIN

Jis padėjo Lietuvai, kai reikėjo paramos. Dabar jam reikia mūsų pagalbos sunkių rinkimų metu. Ateikite susitikti su **Kongresmanu Richard Durbin** ir finansiškai paremkite jo per rinkimą

SEKMADIENĮ, SPALIO 4 d., NUO 6 IKI 8 V.V.
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE
LEMONT, ILLINOIS

Siųskite savo auką:
Lithuanian-Americans for Durbin
c/o Frances Domanskis
4236 Hampton Avenue
Western Springs, Illinois 60558

Informacijų reikalau skambinkite:
Vilgailė ir Jurgis Lendralčiai
(708) 388-2041
Pranutė ir Rimas Domanskiai
(708) 246-0049

Yes, I will attend the reception for Congressman Durbin.
Enclosed is my contribution to assist Congressman Durbin in his reelection campaign:
— \$30 Supporter — \$100 Congressional Supporter
— \$50 Patron — Other _____
No, I cannot attend, but I am enclosing my contribution to show my appreciation to Congressman Durbin.

Please make check payable to: Durbin for Congress Committee.

Name: _____
Home address: _____
Business/Company Name: _____
Business Address: _____
Telephone: _____
Paid for by Durbin for Congress Committee
Political Contributions are not tax deductible.

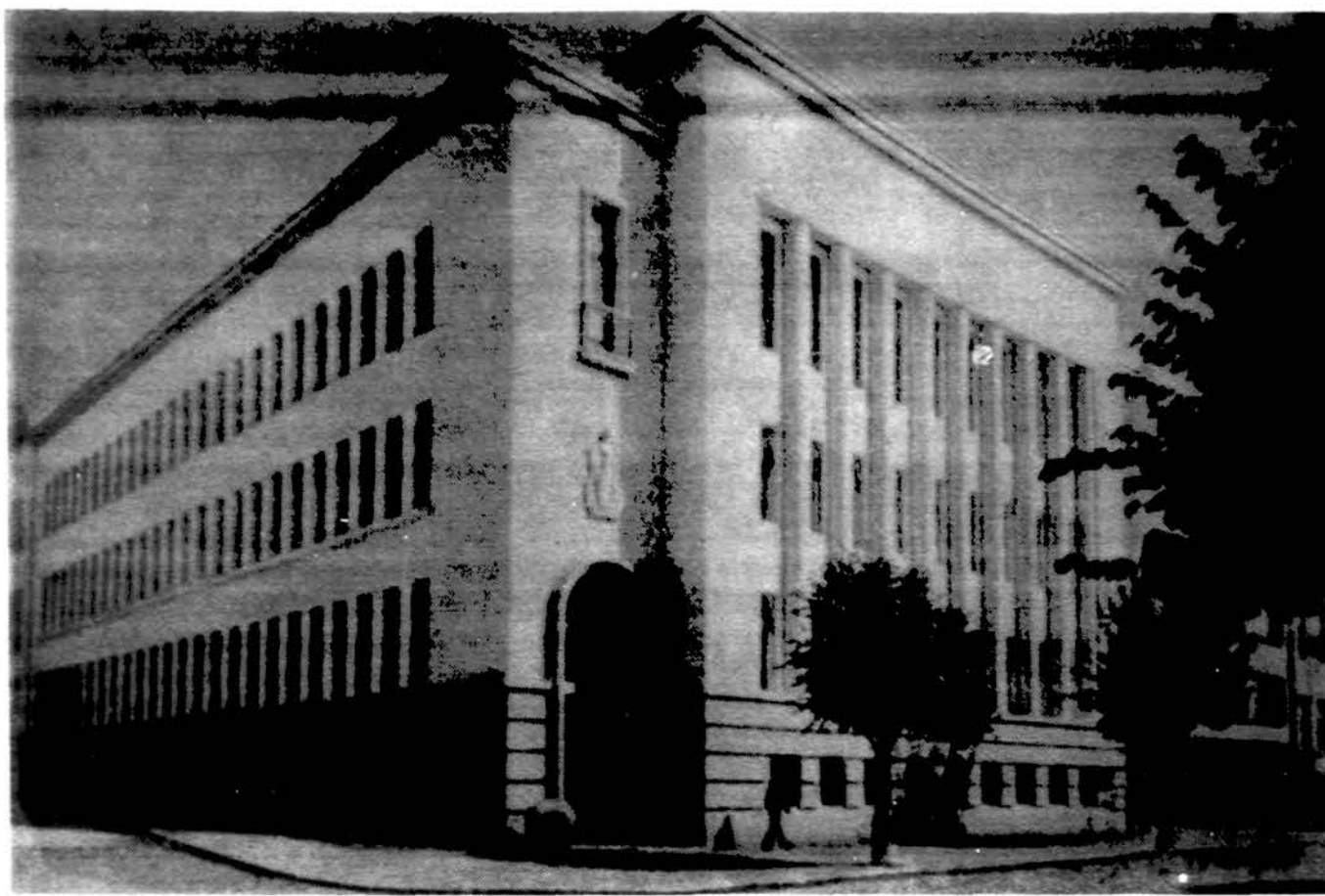

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Prekybos ir pramonės rūmai Kaune.

NEPAMIRŠTAMAS ĮSPŪDIS

Priklausant lietuvių draugo, Christopher Cox, rėmėjų klubui (Congressional club), tenka dalyvauti įvairiuose to klubo susirinkimuose, kur svečiais kalbėtojai būna muzikai, rašytojai, humoristai, ne vien tik politinio sparno aktyvistai. Viena tokių susirinkimų privačiuose gražioje Pacifiko pakrantės namuose teko išgyventi nepamirštamą įspūdį, susitikimą su pasaulinio masto šachmatų meistru Gary Kasparov.

Kongresmanas Cox patebėjo jį Baltųjų Rūmų priėmimo ir pasikvietė į Kaliforniją. Čia, nedidelėje Congressional club narių grupėje, svečias iš Rusijos kalbėjo angliškai, laisvai dėstė mintis apie naują sviesesnę ateitį priešpaudos iškankintiems žmonėms.

Kaip sportininkas ir šachmatų žaidėjas, esu pasiruošęs įgyvendinti naują detentę, apjungti naują detentę, apjungti taip visas šalis ir atsikratyti stereotipinės valdžios. Sportas ir kultūra yra gal palankiausia priemonė pasinaudoti detente ir nutraukti vergijos ryšius.

Is klausytojų būrio pasigirdo klausimai: „Kodėl taip lengvai tapo paleistas perestroikos iniciatorius komunistas diktatorius? Kodėl jam nesuruoštas teismas?“

Gary Kasparov ramiai atsakė: — Rusijoje jisai dabar yra bevertis. Nėra jau komunistinės sistemos, ji praeivis juodo dumblo srovėje. Bet už vieną nuskaltimą, už vieną paskutinį, kurio žymės tikrai išliks gyvos, jisai turėtų būti teisiamas tarptautinio tribunolo. Tasai diktatorius (be abejojimo, su jo žinia ir palaiminimu) užpuolė nekaltas žmones Vilniuje 1990 metais sausio 13 dieną. Tankiai riedėjo per žmones, per beginklius

žmones... Vilnius yra Lietuva, ne Rusija. Lietuvoje žmonės nuo amžių kovoja, kad būtų laisvi. Už tą nusikaltimą paskutinis sovietų diktatorius būtinai turėtų būti teisiamas!

Gary Kasparov, Armėnų kilmės rusas, 29 metų amžiaus, nuo pat mažens gabus šachmatininkas, dabar meistras — pasaulio čempionas, iškėlė Lietuvos ryžtą pripuolamai, šalutinių klausimų paveiktas, nenujaušdamas, kad čia pat jo klausia, jam su dėkingumu priitaria keli Lietuvos žmonės (Ricardas ir Raimonda Kontrimai, S. V. Pautienis).

Rytojaus dieną teko patirti, kad prieš tarptautinį šachmatų turnyrą Maniloje Gary Kasparov keliauja su paskaitomis po Ameriką ir už mėnesio grįžta atgal į Los Angeles. Per agentūrą, koordinuojančią jo maršrutą, buvo gauta proga su juo pasimatyti Los Angeles, Biltmore viešbutyje. Nuvykom ten keliose.

— Jūs lietuviai! Aš žinau Vilnių, daug kartų ten šachmatais žaidžiau, Mikėnas yra buvęs mano turnyrų referentas. Vilnius senas gražus miestas. Vaikščiodavau aš ten prie upės, Neries. Mano mama labai mėgo tas pakrantes. Lietuviai labai narsūs, tvarkingi, — pasisveikino Kasparovas. Kalba užsimezgė, lyg sena gili pažintis būtų mus suvedusi po daugelio nesimatyto metų. Mūsų vizito laikas buvo ribotas. Padėkojom už Lietuvos vardo paminėjimą pranešime pas kongresmaną Cox, linkejom sėkmės sporto turnyruose, o taip pat ištvėrmės.

Didžiausia pasaulyje klaida yra mintis, kad pinigai gali žmogų padaryti laimingą. Aš niekad neturėjau pasitenkinimo iš savo pinigų, kol pradėjau jais daryti gera.

tesiant pranešimų bei paskaitų ciklą. Jisai, savo ruožtu, dėkojo už apsilankymą ir pastebėjo, kad mums gal buvo lengviau prisitaikyti prie naujos santvarkos, atvykus į nežinomą šalį, Ameriką. Jo amžiaus žmonėms dabar Rusijoje yra labai sunku susigaudyti, gyvenus tiek metų komunistų doktrinoje.

Atsisveikinant dovanų gavome autobiografinį leidinį „Unlimited Challenge“. Šią knygą turime vilties išvesti į lietuvių kalbą. Joje yra keliose vietose minimas Vilnius. Šachmatų pasaulinį, šiuo metu patį iškiliausią meistrą — Gary Kasparovą verta arčiau pažinti. Kalbėdami ir trumpai su juo bendraudami, įsitikinome, kad jo žaidimas toms šachmatų figūromis turi skirtingą dimensiją. Per šią sporto sritį vienok Gary Kasparov yra patyręs daug nuoskaudų ir sovietinės sistemos klaidų. Gal dėl to laimėjimas vienam iš sunkiausių, šachmatų čempionato turnyrų šį jauną žmogų pastūmėjo kalbėti apie spaudimą, laisvės perversiją ne tik Rusijos, bet ir mažesnių, kaip Lietuvos, ir kitų.

Nepamirštamą įspūdį pasilieka ir perskaičius jo autobiografinį „Unlimited Challenge“, kurios pabaigoje apsisprendimas akcentuoja jo tvirtą nusistatymą būti skriaudžiamųjų pusėje.

Stasė V. Šimoliūnienė

C. Pratt

Patirtis tai turtingiausia kasykla, iš kurios daugelis semiasi gyvenimo lobius.
Religija yra gyvenimo viršūnė, į kurią turi stiebtis visos kitos gyvenimo sritys.

A. Patofei

T. Toth

A.†A. ONA GADEIKIENĖ

Gyveno Oak Lawn, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. rugsėjo 16 d., sulaukusi 86 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdė liko: sūnus Jonas, marti Neda; anūakai Jonas ir Dennis; seserys: Phylis Dimgailienė su vyru Stasiu, gyv. Arkansas; Vita Simonaitienė ir Zita Viršalienė su šeima Lietuvoje; taip pat daug dukterėčių ir sūnėnų.

Velionė buvo žmona a.a. Prano.

Kūnas pašarvotas penktadienį, rugsėjo 18 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 19 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė sūnus, marti, anūakai, seserys, dukterėčios ir sūnėnai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

Su skausmu širdyse žmona RAMUTĖ ir duktė VIRGINIJA praneša giminiams ir artimiesiems, kad

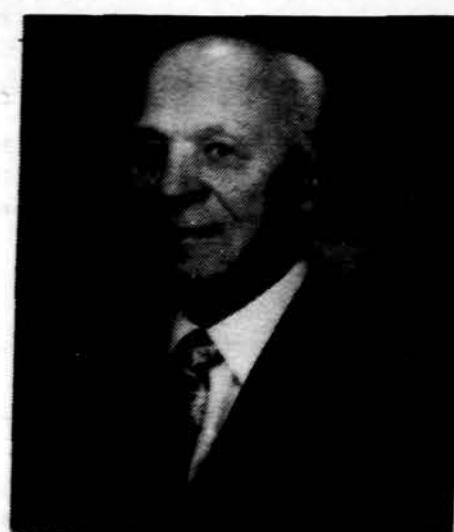
A.†A. JONAS KRIVIS

po ilgos ir sunkios ligos mirė 1992 m. rugsėjo 15 d., sulaukęs 78 metų amžiaus.

Gyveno Largo, FL.
Gimė Lietuvoje.

Liūdėdami pranešame, kad mūsų brangus, Vyras ir Tėvas

A.†A. JULIUS RUKAS

iškankintas ligos ir aprūpintas šv. sakramentais, š.m. rugsėjo 7 d. užbaigė savo žemišką kelią. Rugsėjo 10 d., gausiai dalyvaujant šeimos draugams bei parapijiečiams, po gražių pamaldų lietuvių parapijos bažnyčioje, velionis Amžinajam Poilsui, buvo nulydėtas į Šv. Jono kapines Omahoje.

A.a. Julius gimė Lietuvoje 1912 m. Eilę metų jis dirbo Lietuvos policijoje. Nuo 1950 m. gyveno Omaha, Nebr.

Netekties liūdesyje likusi žmona Katryna, sūnus Vidmantas ir duktė Laisvutė su šeimomis.

Omaha, Nebr.

P A D Ė K A A.†A.

Inž. VYTAUTAS PAULIONIS

Mūsų mylimas Tėvelis, Sūnus, Brolis, Dėdė mirė 1992 m. rugpjūčio 3 d., sulaukęs 48 m. amžiaus ir buvo palaidotas rugpjūčio 10 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdus aciū kun. V. Zakarauskui ir Tėvų Marijonų provincijai V. Rimšeliui už gedulingas šv. Mišias už Jo sielą ir palydėjimą į Amžinąjį Poilsį bei apeigas kapinėse.

Velionio vardu nuosirdžiai dėkojame už aukas Lietuvių Fondui ir šv. Mišioms. Dėkojam visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems už nepaprastai gražias gėles, maldas ir visiems už dalyvavimą laidotuvėse.

Dėkojame už pareiktas užuojautos žodžius, raštus bei spaudą. Dėkojame sol. D. Stankaitytei už giesmes šv. Mišių metu bažnyčioje.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriams Donald A. Petkui ir Donald M. Petkui už malonų patarnavimą.

Visiems nuosirdus aciū.

Giliam liūdesyje likę: vaikai, tėvai, sesuo ir broliai.

DRAUGAS, penktadienis, 1992 m. rugsėjo mėn. 18 d.

5

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS JULIJOS RŪTELIONIENĖS MALINAUSKAITĖS

Ji mirė 1991 m. spalio 9 d. Rehoboth Beach, Delaware.

„Kai aš ateisiu, Tu mane
atpažinsi
Iš to auksinio žiedo, kuri,
kaip meilės simbolis,
Užmoei man ant piršto,
Ir kuris priaugo neatplėšiamai,
Nes meilė niekuomet nemiršta“.
Julija Švabaitė

Ilsėkis nesudrumstoje ir amžinoje ramybėje!

Julija prisimintina, kaip M. K. Čiurlionio Meno Ansamblio dainininkė, kanklininkė ir tautinių šokių šokėja. Pasižymėjusi sportininkė. Lietuvoje ir Vokietijoje laimėjusi stalo teniso čempionės žymenį. Amerikoje stalo teniso turnyruose yra iškikvojusi 5-tą vietą. Mėgo tenisą, vandens sportą, muziką ir dainą. Karštai mylėjo savo tėvų žemę.

Mirties metinių dieną už mirusiąją šv. Mišios bus atnaujamos Pranciškonų koplyčioje, St. Petersburg Beach, Floridoje, Kauno katedroje ir Washingtono bazilikoje, Šiluvos Marijos koplyčioje.

Draugus ir pažįstamus prašome Juliją prisiminti savo maldose.

Nuliūdime likę: vyras Vytautas ir sūnus Algimantas su šeima.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. * Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills

2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus
Lietuvoje per 10 darbo dienų.

5525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

